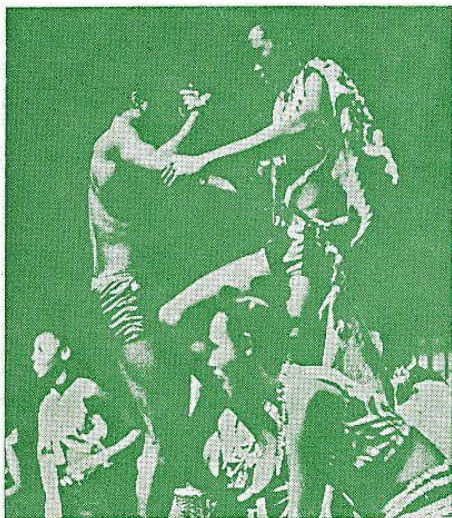

PANORAMA NEMAČKE NOVIJE POEZIJE

Bitef 72

**hans magnus
encensberger**

BELEŽNICA

izlizana, sa malim tragovima u koži,
knjižari zovu to istrošenim,
stara, pa ipak mlađa no ja.

roberto moreti iz santijaga:

brojevi na koje niko više ne odgovara,
ili se odaziva
neka hemijska čistionica.
klodin avilen iz klermon-ferana:

iščežli minuti,
imena pribeležena u hotelskim krevetima,
na peronima ili kongresima.

olga diec iz guncenhauzena:

primalac nepoznat odselio se,
službene oznake, veza se
ne može više uspostaviti.

da li sam ikada bio u klermon-feranu?
olga, roberto, klodin:
ko bi to mogao biti?

ljubav, hleb, jedan razgovor,
neki noćni ležaj, jedno obećanje,
koje niko nije održao.

udes sa svojim šapatom,
sa svojim mrtvim licima,
svojim slepim imenima.

tako stoji i moje, lako
istrošeno, starije nego ja,
u nekim drugim knjižicama:

ko bi to mogao biti?
ko je uvek i bio,
prebrišite ga.

COUNTDOWN

stotinu hvati duboko u zemji
stotinu stopa duboko u moru
odbrojava onaj tamo naše sekunde
od deset do nula.

moja lula gori pola časa
pre no što se ugasi.
moja glava valjaće još
otprilike trideset godina.
nokat koji zabijam u zid
izdržaće dvostruko toliko.
ovo što ovde pišem požuteće
ako ga vatra ne dohvati
nečitano, možda tek
u nekom vrlo udaljenom dobu.
kameni prag
neće se lako raspasti.

duže nego sve drugo (ne računajući
more, zemlju, močvaru
i neke nebeske pojave)
najduže traje čovek:

toliko dugo
dok onaj tamo u dubini
ne odbroji naše sekunde
od deset do nula.

MIDDLE CLASS BLUES

mi ne možemo da optužujemo.
mi treba da radimo.
mi smo siti.
mi jedemo.

trava raste,
društveni proizvod,
nokat,
prošlost.

ulice su prazne.
zaključci su savršeni.
sirene čute.
to prolazi.

mrtvi su sastavili svoj testament.
kiša je prestala.
rat još nije objavljen.
tu nema žurbe.

mi jedemo travu.
mi jedemo društveni proizvod.
mi jedemo nokte.
mi jedemo prošlost.

mi nemamo šta da zatajimo.
mi nemamo šta da izostavimo.
mi nemamo šta da kažemo.
mi imamo.

sat je navijen.
prilike su sredene.
tanjiri su oprani.
poslednji autobus prolazi.

prazan je.

mi ne možemo da optužujemo.
na šta čekamo još?

horst binek

SKUP

Oko kasapina u gomili —
On deli izvežbanim pogledom
Ljude na stoku za klanje
i onu zreću za priplod,
Sortira ih približno
Prema težini, starosti i svežini.
Njegova jedina želja je,
Da ih vidi obešene, ružičastog mesa,
Sa glavom nadole,
Raspolučene,
U ušnim školjkama ljubičasti znak boga.

Kad njegov krvnički pogled padne na
mene,

Osetim njegov prezir.
Nož ostaje neotvoren:
Mene prepušta strvoderu.

andreas okopenko

IZ CIKLUSA »MEDEJA«

Možda bi čovek morao da bude savitljiviji
da bi bio srećan u Evropi.
Ja sam sve pokušao; ne znam, na čemu
se to zasniva.

Dečaci tamo čeznu kao i naši dečaci
i sanjaju teško, dok se maslačak
raspršuje.

Devojčice imaju velike oči i ozbiljne
namere,
možda više no mi, jer slute dolazeću laž.

Njihova lepota sastoji se u strahu
da će lepota minuti.
Sve to kasnije ispari; ne znam,
na čemu se to zasniva.

Možda bi čovek morao da bude savitljiviji
da bi bio srećan u Evropi.
Moral bi se tražiti radost i dugo ne
pitati kuda.

Pomeriti jedra, ploviti nošen bilo kojim
vetrom.
Nijedan se ne održi dugo, no ima ih
mnogo.

Od detinjeg igranja i nada ostaju kasnije
igre.
I velike oči sa atropinom.

ginter zojren

BARKAROLA

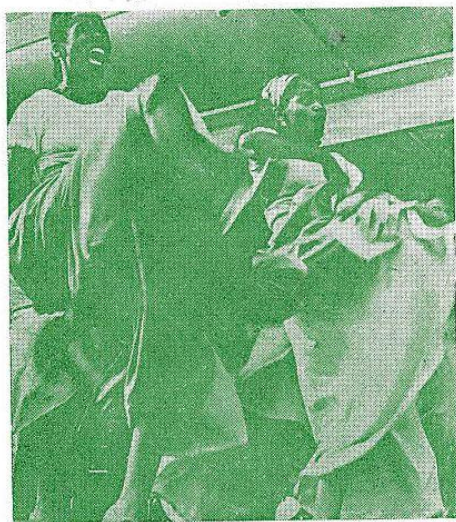
Šta tražim u ovim zabitim rupčagama
sa nasukanim barkama, gde pišem
tekstove,

slične porukama u bocima, —
ništa drugo do mrtve matroze
koji izranjaju iz uglova i hoće da osuše
svoja palidrvca
tražeći lule od morske pene po mojim
džepovima.

Plaćaju kasnije ružičastim školjkama
koje bacaju preko žala,

na kome obitava samo besposlica
pod vodom, a ako ih neko upita
za njihove lađe, pokazuju palcem
na sumračne brodove,
koji miruju, i lagano bivaju tetovirani
reljefom od školjki i goblenom peska.

Ovde su sve senke spremne na putovanje
bez pasoša i sidra, i pri nailasku vetra
navlače plava plovidbena odela,
u kojima izmiču
brodom van zone od dvanaest milja.

Bitef 72

peter hertling

USPAVANKA ZA ŠTEFANA

Gde san još u ljusci oraha plovi,
gde iza prozora čarobnjak stoji —

Kolevka roza, kolevka plava i laka,
ljuljaška oblaka, čamac trščaka —

Može li se na zvezde zvezdom putovati,
san snom čarobnog patuljka dokazati —

Hodati u snu kao da nijednog dana
ne postoji,
koji je svet još tako okrugao — reci koji?

PROMENA

Iznenada čovek stran
Bi svetao prozračan
Gle on puže
Svoje uže
Na nebesa
I lepim i čudnovatim
Gospama oblaka
Sme sa
Dve-tri reči reći stvari
Nedohvatne
Samo za te

rajner kunce

KAO STVARI OD GLINE

»Ali ja lepim svoje polovine
zajedno kao razbijeni krčag od gline.«
Jan Skacel, pismo od februara 1970.

1.
Želeli smo da budemo kao stvari od gline

Biti prisutan za one
koji jutrom u pet piju svoju kafu
u kuhinji

Pripadati jednostavnim stolovima
Želeli smo da budemo kao stvari od
gline, napravljeni
od zemlje sa njive

Takođe, da niko sa nama ne može
da ubija
Želeli smo da budemo kao stvari od gline
Usred
tolikog
kotrljajućeg
čelika

2.

Bićemo kao parčići
stvari od gline: nikada više
celina, možda samo
razvedrenost u vetru

diter hofman

SMETLISTE

Lutke, sive krpice, kamile —
igračke, koje su deca već davno prerasla.
Bela ruina: razlupana šolja za jaja.
Neupotrebljeno proročanstvo kafenog
soca.

Stalak za cveće zdrobljen kao zlotvor.
Utenzilije jedne devojke za rasonodu.
Miris cimeta guši se u uzanim plućima
od porcelana.

Veliko egzotično umiranje, pustinja
i fatamorgana.
Jedan izgubljeni muskatni oraščić.

A blistava boleština natkriljuje kao
vatromet
jednim tifusnim baldahinom od cvetova
divljih ruža
celu hrpu.

kristof mekel

SIROTI AUGUSTIN

Zašto moram da otvaram zemlju
zašto moram
zašto se ne otvori sama od sebe
zemlja, za mene takođe
zašto moram kopati, ništa nemati
no ledene predmete
crvima zaveštavati, nikad se ne smejati
zašto moram.

Zašto sam siromah i siromah se zovem
zašto moram
zašto samo mrtvo nositi
kao šljunak staro
i belo i hladno
u kovčegu, u kovčegu —
zašto je zemlja na mene gnevna
ja ipak nikad nisam smrti
tako mračnoj prema svima
služio iz zadovoljstva
zašto nemam sreće, već crn sam
zašto moram.

Zašto živim prisno sa ledenim predmetima
zašto moram
zašto nisam mlad svakoga dana
a noću pak star

zašto uvek
što dublje to gore
moram ucveljavati zemlju i kopati sa
zvonjavom u ušima:
crvima zaveštavati, nikad se ne smejati
zašto moram.

(Primedba: Siroti Augustin bio je grobar u Beču)

STIKS

Ne behu nikad dobra vremena, u koja
sam dolazio da živim,
kao da sam tražio smrt, u čiju sam
zemlju takođe zalazio:
otrčao sam nazad svom strpljivom
Haronu
i bacismo se ponovo u tminu.

Izgledalo mi da se vozimo u krug
i da smo zalutali,
voda ne odavaše nikakvo strujanje,
to beše samo jezero,
a tamo gde bismo stupili na obalu,
beše vetar i beše život,
sa selima i satovima, sneg i kamen i kiša,
ali nikada ne beše ništa. I nikad ne behu
dobra vremena,
u koja sam dolazio da živim, kao da sam
tražio smrt.

I da bih konačno bio mrtav, zadržali
smo se
bez pokreta u središtu vode;
da skočim sa palube nisam se usuđivao,
iz straha,
da tamo dole ne stupim u neke nove
zemlje.

Tražiti smrt na pustim vodama
nije bilo pravilo. Delili smo poslednji
duvan
i čekali, da dođe ona, ajkula,
i Haron bi me onda bacio iz barke.
Za neka vremena bilo bi na svim obalama
života za svakog, ipak mi bismo odvojeni
od leta i zime sveta i zauvek
odbacili smo zemlju kamenja.

Moj Haron dugo već ništa ne govori.
Ravnodušnost
njegovog majstora činila ga je lenjim.
Konačno
doviknu mi podrugljivo: »... dakle
ponovo ćeš
morati pokušati i živeti dalje,
možda na zamrznutim rekama
ili u svetlim kućama jednog potonulog
Čikaga,
gde nebo na nebo svetlost...«

rolf diter brinkman, ralf rajner rigula, rolf ekart džon

PESMA O 4 RIBE

1.
Ribe svetlucaju
a ipak
more ostaje mračno: to se zove istorija
moral
(o, Džozef Konrad,
tvoje zablude nisu i naše... mi
ronimo!)
Sasvim na kraju zatvaramo vrata i opet
smo pod

nama. Mi ne žalimo što ribe ne odbacuju
pre no što uđu ... i one su već tu.

2.

»Ribe
na palubu! više Hajnc, podoficir.
Slika ribe iza njegove glave postajala je
sve veća, sve
dok nije pala sa zida
i ubila ga.

3.

More je ostalo široko. Došla je zima.
Ovde više nije
bilo šćecera. Duboko dole u slanoj vodi
mirovala su
četiri ribe ... I stalno se preko njih
vukla mreža nemačkih ribara.

4.

Sviće. Jedna alga se budi ... putevi riba
oživljuju.
Mali sivi mrest polako se
taloži. Luk ostrva
svetluca zeleno. Na morskim stazama
jugozap. Istočnog mora
povećano
nastupanje haringa i bakalara. Oči se
boje u

crno
i embrion postaje vidljiv u jajetu.
Posle skupljanja kesice na trećinu postaje
nasad
sposoban da pliva i ždere.
Papirni novac nema ovde
šansu. Zaprepašujuće brzo nastupa
velika inflacija.

5.

»Haos!«

6.

Prva misao postaje vidljiva kao riba.
Ona nosi

mrežaste čarape i more je
prima. »Ja sam to
stvorila«, uzdiše ona i postaje
kao i druge.

2. riba: Gde su moja jaja?

Medeja: Dečko, ovamo vodi put!
Poretku i gospodstvu ljudi brzo će biti
kraj, jer ribe više nemaju prostora.)

3 male ribe (u horu): Osveta
je porok!

(Niko ih ne slušao!)

Stara riba: Ah, sasvim istkano
je sve propadanje.

(Svetlo se gasi. Zuborenje prestaje.)

7.

Naši najnežniji osećaji ribama su
nepoznati, iako niko ne zna, da li one
vole vodu ... ali ko može da kaže, da li
ljudi vole vazduh? One se tamo
nalaze i možda su već postale umorne
od vode. Samo još preko ferija
naletimo tu i tamo pod vodom na
neku ribu. Mi smo goli i ne
poznavamo se! Svakako da bi nas

jedan skok naglavačke sa velike visine
u plitku vodu
doveo bliže ribama ... ipak moramo da
shvatimo

da to nije tako.
Pogođeni ležimo pre našom
vlastitom granicom. Nekoliko sportskih
ronilaca
stvorili su je kao jedinu.

8.

Čitao sam jednom u nekom starom
brodskom
dnevniku da su sve ribe slične sebi.

9.

... opet na otvorenom moru!
Ovog puta ostale su nevidljive. Naša
potraga
izgleda bezuspešna. RIBE
nisu ono što mi očekujemo od riblje
hrane. I

industrija konzervi laže.

Ona
nam kaže: more nije ništa više
do jedna trajna žetva. A jedan stari ribar
priča nam o bockanju ribom
kao o staroj
narodnoj zabavi, pri kojoj su šibali
svoje žene bičevima
mora.

10.

Do kuće su plivali karaši svoju
jedanaestu
rundu, a daleko dole na jugu jedna
ajkula

se zaljubila u drugu.
»Je li to moguće?«, pitao je Hans Has
svoju ženu Lotu, koja je
često ronila sa njim. Očekivali smo njen
odgovor, no nije ga bilo,
a more je ostalo široko. Nedeljama
kasnije

spoznali smo na ulici
po njihovim ronilačkim odelima opet:
oni su
»pobedili«
more.

volfgang herman kerner

BALADA O DETETU

otac puši
majka plete
televizor radi
napolju tutnji saobraćaj
dete se igra na podu

televizor radi
napolju tutnji saobraćaj
otac se igra na podu
sa mamom
dete puši

roditelji se uključuju u saobraćaj
televizor se puši
dete trči napolje

na livadi
igra se dete a
preko gori kuća

roditelji puše
dete trči kroz saobraćaj

saobraćaj prelazi
preko deteta

sada je dete ali spljošteno

volfgang baušmid

HINERK

I Hinerk će biti ovde i založiti vatru.
I Hinerk će juriti među plotovima kao
zver.

I Hinerk će uzeti ašov i iskopati rupu
u zemlji.
Hinerk otvara vrata.
Hinerk uzima kašiku.
Hinerk savija tepih u rolnu.
Hinerk savija kuću u rolnu.
Hinerk skida sako.
U subotu ide Hinerk u grad.
I odseca kuće sasvim nisko iznad tla.

Pred vratima
na sanduku
sedi gospoda Mandel
njen slaboumni unuk
čući u starim prnjama
i ne govori ništa.
Stafelaj u zelenilu
slikar traži drvo
koje bi odgovaralo uz jednu kravu
koju on već ima.

ralf tenior

TRAPER

iz savana
dojahao je
vreloga lica
oružje na leđima
lovio bi on i dalje
ali mamica mu je rekla
kad se svetiljke upale
dođi kući

paul gerhart hibš

PRAKTIČNA UPUTSTVA ZA ŽIVLJENJE U ZNAKU PROPADANJA

I

ti otvaraš jedna vrata.
predstavljaš se.
draga stara lica
koja zlobno saleće
nepogoda, na tom si sad.
niko te ovde nije želeo.
pronađi se: umri češće.

II

ti imaš šta da kažeš.
imaš mnogo toga da prečutiš.
sneguljica je sita zaloga
jabuke. kaže adam. dosta
bljuvao na ovoj
brdsko-dolinskoj vožnji samo sam
napregnut da li ti zujeći vetar
sipa samilost u oči.

III

ti imaš nešto na leđima.
sa tvojom rukom na leđima može se
mnogo izgubiti. glasovi
glavnih ličnosti jednog SF-romana,
slušalica jedne muzičke kasete,
šibadžija
gust pritisnut,
kompaktan.

IV

jedno zaista lepo oštećenje krova!
hoću mnogo da blagoizvoljevam!
retko se smejao tako!
uvek isto!
čija proteza je danas na redu?
prepredenjak!
(sasvim dobar teret za početak!)

U MEĐUVREMENU

u međuvremenu
nemamo više pojma
(gde smo)
jer smo imali neku slutnju
(gde smo odvedeni)

u međuvremenu
postali smo najamnici
(za koji sistem)
jer smo pružili mali prst
(kad je stisak naše ruke još iskren bio)

u međuvremenu
napunili su nas
(mrtvim životinjama)
osluškivali nam nadahnuća,
rascepkani smo i zatvoreni
propali
četa neutešnih.

u međuvremenu pobledeli i odrasli
nisu nas iskuvali, kakva sreća,
u međuvremenu slepi a moja koža
se razlitala i ja sam
osumnjičen.

gumeni prsten oko zglavka,
cveće i lanci u sećanju,
koje je preostalo,
razderan i satir:
za tebe ne važi nijedan
od tvojih zakona.

(ko predaje a ko deli
ko skače u tunel
ko trči preko mosta
ko pliva preko vode)

druge dimenzije, nove forme,
novi krugovi, nova lica:

LOVE IS.

gert lošic

MOJA SREĆA

Moja sreća trebalo bi da bude potpuna
nepomućena ovim stanjem
vašim ogorčenim grimasama
pakosnim govorima
moja sreća trebalo bi da bude slična
sreći moje sobe

ili sreći ptica
koje lete
ali šta znam ja o sreći
ptica koje lete
šta znam o sreći
moje sobe

treba dobro da govorim znam
ja nemam vaša sećanja
gradovi koji su vama bili dragi
nisu i moji gradovi
ne znam ništa o Češkoj i Moravskoj
nisam tražio kupine u Istočnoj Pruskoj
nisam načinio trudnom nijednu devojk
u Pomeraniji

u Krakovu govorim poljski
za Magdeburg vozim se
kada čeznem
za Elbom kod Jerihona
moja sreća trebalo bi da bude potpuna
nepomućena ovim stanjem
o sreći sam hteo da govorim
a sada govorim kao kakav starac

gerd kaul

VESTI

NOVOSTI KOLAJU
kaže se
kažu
tobože

NOVOSTI KOLAJU
može se pretpostaviti
moglo bi biti verovatno
čak je moguće
nije zbunjujuće kad potvrđuju
sada je već očigledno

NOVOSTI KOLAJU
po saopštenju francuskog radija
po američkim izvorima
po svemu što je poznato iz Kremlja
po izveštajima istočnonemačke agencije
za vesti adn

po izraelskom prikazu
po prvim obaveštenjima
po izjavama dopisnika
po ocenama vijetkonga
po shvatanjima zapadnih posmatrača

NOVOSTI KOLAJU
predskazanja se množe
novosti nikad da umuknu
iz saopštenja diplomata proizilazi
sledstveno prvim izveštajima
rekao je jedan redaktor u telefonskom
razgovoru

prema policijskim izvorima
stanari kuće hoće da znaju
jedan od njih izveštava
jedan od svedoka se seća
hteo je da ga čuju
tako kažu izgleda

NOVOSTI KOLAJU
kako se govori u bonu
kako je londonska televizija u nedelju
uveče javila

kako je u berlenu obnaujeno
kako je kasno u petak saopšteno
kako je jedan govornik objasnio
kako proračuni pokazuju
kako je predsednik nagovestio
kako bild telefonski saznaje

kako bi smelo da se sluti
kako se čini
kako se saznaje iz dobro obaveštenih
krugova

NOVOSTI KOLAJU

računa se sa
govori se o
neće ostaviti dobar utisak
ne smatra se za isključeno
moglo bi se čak misliti

NOVOSTI KOLAJU
sve govori za ove izgled
to je očevidno tako
to važi kao utanačeno
to je javna tajna

NOVOSTI KOLAJU

BELEŠKA O AUTORIMA

HANS MAGNUS ENCENSBERGER (1929). Studirao je germanistiku, književnost i filozofiju u Erlangenu, Hamburgu, Frajburgu i Parizu. Živi u Zapadnom Berlinu i Tjemeu kraj Osla. Zbirke pesama: *Obrana vukova*, *Zemaljski jezik*, *Pismo za slepe*. Više knjiga eseja. Sastavljač antologije *Muzej moderne poezije* i antologije pesama za decu. Bavi se i prevodenjem. Dobitnik je Nagrade kritike za literaturu 1961/62. godine, Nagrade Georga Bihnera, Nagrade za kulturu grada Nirnberga i Nagrade Etna-Taormina 1967. godine.

HORST BINEK (1930). Rodio se u Glajvicu (Gornja Slezija). Od 1945. živeo u Potsdamu i Istočnom Berlinu. Tamo je 1951. uhapšen iz političkih razloga i deportovan u jedan radni logor u Sibiru, gde je ostao do 1955. Sada radi kao lektor u Minhenu. Objavio više knjiga pesama i proze.

ANDREAS OKOPENKO, rođen 1930. u Slovačkoj. Studirao hemiju u Beču. Izdavao dve godine (1951—1953) časopis *Publikacije*. Dela: *Zeleni novembar*, *Cudni dani*.

GINTER ZOJREN (1932). Radi kao novinar u Dilseldorfu. Objavljivao pesme u više literarnih časopisa. 1961. objavio zbirku pesama *Zimski klavir za pse*, kasnije tri romana i drugo.

PETER HERTLING, rođen 1933. u Kemnicu. Detinjstvo proveo u Čehoslovačkoj. Bavi se novinarstvom. Jedan od izdavača časopisa *Monat*. Piše pesme, romane, eseje. Prevoden na desetak jezika.

RAJNER KUNCE, rođen 1933. u Elsnicu, živi od svog književnog rada u Grajcu. Studirao filozofiju i žurnalistiku u Lajpcigu. Pre promocije napustio univerzitet i radio kao pomoćni radnik u mašinskoj industriji i poljoprivredi. Dela: *Senzibilni putevi* (pesme), *Lav Lepold*.

DITER HOFMAN, rođen 1934. u Drezdenu, živi i radi kao redaktor u Frankfurtu a/M. Objavio tri knjige pesama.

KRISTOF MEKEL, rođen 1935. u Berlinu. Studirao slikarstvo i grafiku na akademijama u Frajburgu i Minhenu. Piše liriku, prozu bavi se grafikom. Pesme objavljivao u časopisima *Akcenti*, *Merkur*, *Ekspedicije*, *Alternativa*, *Alfabet*. Objavio do sada više knjiga.

ROLF DITER BRINKMAN (1940). Studirao pedagogiju. Živi u Kelnu. Pored pesama, piše i pripovetke. Dela: *Piloti* (pesme), *Model P*, *Buika* (pesme), *Le Chant du monde* (pesme), *Omnibus* i dr.

VOLFGANG HERMAN KERNER (1941). Radi u Berlinu kao građevinski inženjer. Piše poeziju, a 1970. objavio svoj prvi roman.

VOLFGANG BAUSMID (1943). Živi u Minhenu, gde studira germanistiku i istoriju pozorišta.

RALF TENIOR (1945). Živi u Hamburgu, radnik. Počeo da objavljuje poeziju 1969. u minhenskom časopisu *Akcenti*.

PAUL GERHART HIBŠ, rođen 1946. u Kemnicu, živi u Frankfurtu a/M. Godine 1969. izišla mu je zbirka pesama *Čini šta hoćeš*.

GERT LOŠIC, rođen 1946. u Gentinu, živi u Berlinu. Objavljuje liriku u izdanjima izdavača kuće Luhterhand. Izdao: *Od knjige do knjige* (Ginter Gras u kritici).

GERD KAUL (1948). Živi u Hamburgu. Student filozofije. Izvodač i organizator mnogih hepeninga i sličnih akcija.

Preveli sa nemačkog
OLIVER ILIĆ
SLOBODAN TIŠMA